

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/141920-280512

Op de op 11 maart 2021 ontvangen aanvraag van NIOO-KNAW, Droevendaalsesteeg 10, 6709 PB te Wageningen, om een ontheffing krachtens artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.4, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor het onderzoek aan/naar individuen van de kleine zwaan, wilde zwaan en knobbelzwaan in de provincie Noord-Brabant.

plaats / datum
's-Hertogenbosch,
27 september 2021

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
namens deze,

De heer J. Reijnen
Teammanager Omgevingsdienst Brabant Noord

BESLUIT

Onderwerp

Op 11 maart 2021 hebben wij van NIOO-KNAW een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van het onderzoek aan/naar individuen van de kleine zwaan, wilde zwaan en knobbelzwaan in de provincie Noord-Brabant.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan NIOO-KNAW, Droevendaalsesteeg 10, 6708PB te Wageningen, de gevraagde ontheffing te verlenen, op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.4, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepaling(en) als bedoeld in:
 - artikel 3.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, voor het vangen van de:
 - **kleine zwaan** (*Cygnis bewickii*);
 - **wilde zwaan** (*Cynis cygnis*);
 - **knobbelzwaan** (*Cynis olor*);
 - artikel 3.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk storen van de:
 - **kleine zwaan** (*Cygnis bewickii*);
 - **wilde zwaan** (*Cynis cygnis*);
 - **knobbelzwaan** (*Cynis olor*);
 - artikel 3.2, zesde lid, van de Wet natuurbescherming, voor het onder zich te hebben of vervoeren van de:
 - **kleine zwaan** (*Cygnis bewickii*);
 - **wilde zwaan** (*Cynis cygnis*);
 - **knobbelzwaan** (*Cynis olor*);
 - artikel 3.4, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, voor het gebruik van een kanonnet als vangmiddel;voor de periode van 1 november 2021 tot en met 31 oktober 2026;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze betrekking heeft op de soorten als bedoeld onder I, deel uitmaken van deze ontheffing;
- III. aan deze ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 'voorschriften', en ook dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de deze ontheffing:
 - Bijlage 1: meldingsformulier start activiteiten (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Bezwaren tegen dit besluit kunnen binnen zes weken na de bekendmaking van dit besluit worden ingediend bij:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

Wij vragen u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord "bezwaarschrift" te vermelden.

Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van een handtekening, naam en adres van de indiener, de dagtekening en ons kenmerk van het besluit. Ook dient u een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is en de gronden van het bezwaar hierin op te nemen.

Daarnaast vragen wij u om een kopie van dit besluit bij te voegen. Kunt u ons ook uw telefoonnummer geven? De provincie kan dan, mocht dit nodig zijn, u bellen om samen de beste aanpak van behandeling van uw bezwaarschrift te bespreken.

Meer informatie over de behandeling van bezwaarschriften vindt u op www.brabant.nl/bezwaar.

U kunt het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Voorlopige voorziening

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een zogenaamde "voorlopige voorziening" te vragen bij: de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Een voorlopige voorziening is in feite het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om de bezwaren te behandelen en daarop een besluit te nemen. Voorwaarde om zo'n voorlopige voorziening te vragen is, dat er sprake is van spoedeisend belang.

Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

INHOUDSOPGAVE

Besluit	2
Voorschriften	5
Procedurele overwegingen	6
Inhoudelijke overwegingen	7
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	7
1.1 Beschermingsregimes	7
1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant	7
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep	8
2.1 Aangevraagde activiteiten	8
2.2 Mogelijke effecten op beschermde soorten	8
2.3 Alternatievenafweging	8
2.4 Belang van de aanvraag	9
2.5 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding	9
3. Conclusie	9
Bijlage 1. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten	10

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de activiteiten aanvangen bekend is, doch uiterlijk 2 werkdagen voor aanvang van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere handelingen als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van deze ontheffing en het projectplan op de locatie van de activiteiten aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient schriftelijke toestemming van de grondgebruiker te hebben voor het betreden van de percelen.
7. De ontheffingshouder dient voor het einde van de looptijd van de ontheffing een verslaglegging van het onderzoek aan te leveren bij de omgevingsdienst Brabant-Noord, onder vermelding van het zaaknummer Z/141920 via info@odbn.nl. In de verslaglegging dient te worden beschreven:
 - a. hoeveel dieren waar en wanneer zijn gevangen per soort;
 - b. hoeveel dieren gewond zijn geraakt per soort;
 - c. hoeveel dieren gemerkt zijn per soort;
 - d. hoeveel dieren gezenderd zijn per soort;
 - e. resultaten van het onderzoek in relatie tot het doel van het onderzoek;
 - f. evaluatie van het onderzoek.
8. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de activiteiten uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan, (hoofdstuk 3) en de aanvullende gegevens van 1 september 2021.

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 11 maart 2021 hebben wij van NIOO-KNAW een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.4, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 1 september 2021 aangevuld. Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/141920.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als dit aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

Voor de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing vanuit de Wnb is vereist hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan daarom aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken als blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteiten betreffen de volgende handelingen:

- vangen van de zwanen, het verontrusten van soortgenoten samenhangend met de vangst en het eventueel verwonden van vogels bij de vangst (kans hierop is <1% op basis van eerdere vangsten);
- vervoeren naar een beschutte plek om de metingen te doen;
- röntgen voor metingen van jachtkorrels in lichaam;
- bepalen van de leeftijd en het geslacht middels visuele inspectie van verenkleed en cloaca;
- omdoen van metalen pootring met unieke code voor identificatie bij doodvondst;
- omdoen van kunststof pootring en halsband met unieke, van afstand afleesbare code (sommige halsbanden bevatten een ingebouwde zender om de zwaan te volgen);
- nemen van een bloedmonster, veermonsters en uitstrijkjes (keel en cloaca);
- vervoeren naar een slaapplek om de vogels gezamenlijk vrij te laten.

De kleine zwaan is de doelsoort van het onderzoek, maar als bijvangst worden ook individuen van de wilde zwaan en knobbelzwaan gevangen. Voor de wilde zwaan worden dezelfde handelingen uitgevoerd als bij de kleine zwaan. Voor de knobbelzwaan worden alle handelingen uitgevoerd met uitzondering van het ringen en plaatsen van een halsband. De zwanen worden als groep gevangen en na het onderzoek ook weer als groep los gelaten. Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag.

2.2 Belang van de aanvraag

De ontheffing is gevraagd op grond van de belangen 'ter bescherming van de flora en fauna' en 'voor onderzoek' zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, van de Wnb.

Dit onderzoek zal het inzicht vergroten in hoe veranderingen in overwinteringsgebied en trekgedrag, als respons op klimaatverandering, tot stand komen bij de kleine zwaan, die in familieverband trekt. De onderzoeksvraag is om te toetsen of de overwinteringsplek van kleine zwanen afhangt van de wintertemperatuur en in hoeverre de trek van onvolwassen vogels verschilt van die van hun ouders (moeders). Omdat de kleine zwaan (in Nederland) sterk afneemt, is de huidige staat van instandhouding van de soort zeer ongunstig. Inzicht in de oorzaken van de afname van de kleine zwaan kan helpen om te bepalen of (en welk) beheer van de soort zinvol is of niet.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen voldoende onderbouwd zijn om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

Door de activiteiten worden exemplaren van de kleine zwaan, de wilde zwaan en de knobbelzwaan verstoord, gevangen en vervoerd. Dit is een overtreding van de bepalingen als bedoeld in:

- artikel 3.1, eerste lid, van de Wnb, vanwege het vangen van in Nederland van nature in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
- artikel 3.1, vierde lid, van de Wnb, vanwege het opzettelijk storen van in Nederland van nature in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
- artikel 3.2, zesde lid, van de Wnb, vanwege het onder zich hebben en vervoeren van in Nederland van nature in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;

- artikel 3.4, eerste lid, van de Wnb, vanwege het gebruik van een middel voor het niet-selectief vangen van in Nederland van nature in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

2.4 Alternatievenafweging

Voor het onderzoek dienen kleine zwanen gevangen te worden en te worden gemerkt. Het kanonnet is daarbij de geëigende methode om de zwanen te vangen. Er zijn geen alternatieve methoden voorhanden, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat en een minder verstorend effect op de soort. De kleine zwanen moeten gevangen worden in de periode dat ze in Noord-Brabant aanwezig zijn. Dit is alleen in de winterperiode, waardoor er geen andere periode is waarbinnen het onderzoek kan worden uitgevoerd.

Op de lange termijn draagt de informatie uit het onderzoek bij aan het nemen van beheersmaatregelen die de staat van instandhouding van de kleine zwaan moeten bevorderen. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.5 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

De zwanen worden als groep gevangen en na het onderzoek ook weer als groep los gelaten. Tijdens het vangen en de onderzoeken wordt het welzijn van de zwanen gemonitord. Bij tekenen van extreme stress of andere lichamelijke problemen wordt een dier eerst naar de opvang gebracht om deze te laten herstellen. Gebaseerd op vangsten in het verleden is de kans hierop ca. 1%.

De activiteiten worden uitgevoerd door ervaren onderzoekers. Voor het onderzoek zijn verder geen mitigerende maatregelen voorhanden die de effecten van de activiteiten op de soorten verzachten of kunnen voorkomen.

Door het nemen van mitigerende maatregelen en de wijze van het uitvoeren van het onderzoek komt de gunstige staat van instandhouding van de kleine zwaan, knobbelzwaan of wilde zwaan niet in het geding door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

3. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij gevraagde ontheffing. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 1. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN**Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten**

Ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde soorten

Gegevens

Aanvraagnummer Z/141920

Naam initiatief Onderzoek zwanen

Ontheffingsperiode voor de periode van 1 november 2021 tot en met 31 oktober 2026

Ontheffinghouder NIOO-KNAW

Naam aanvrager De heer Nolet

Adres Droevendaalsesteeg 10

PC-Woonplaats 6709PB te Wageningen

Gegevens**werkzaamheden:**

Contactpersoon uitvoering
onderzoek

Telefoonnummer (mobiel)

Locatie(s) onderzoek

Datum en tijd onderzoek
werkzaamheden

Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 werkdagen van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord

Retouradres

Omgevingsdienst Brabant Noord
Email: info@odbn.nl

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, NIOO-KNAW, gehele provincie Noord-Brabant, Z/141920

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 27 september 2021 een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.4, tweede lid, van de Wet natuurbescherming hebben **verleend** (kenmerk: Z/141920-280512) aan NIOO-KNAW, Droevendaalsesteeg 10, 6709 PB te Wageningen voor het onderzoek aan/naar individuen van de kleine zwaan, wilde zwaan en knobbelzwaan in de provincie Noord-Brabant. De ontheffing is geldig voor de periode van 1 november 2021 tot en met 31 oktober 2026.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 29 september 2021 tot en met 9 november 2021 **6 weken ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 743 00 00. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website <https://www.brabant.nl/loket/provinciale-bladen.aspx>.

Bezwaar

Bezwaren tegen dit besluit kunnen binnen zes weken na de bekendmaking van dit besluit worden ingediend bij:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

Wij vragen u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord "bezwaarschrift" te vermelden. Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van een handtekening, naam en adres van de indiener, de dagtekening en ons kenmerk van het besluit. Ook dient u een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is en de gronden van het bezwaar hierin op te nemen.

Daarnaast vragen wij u vriendelijk om een kopie van dit besluit bij te voegen. Kunt u ons ook uw telefoonnummer geven? De provincie kan dan, mocht dit nodig zijn, u bellen om samen de beste aanpak van behandeling van uw bezwaarschrift te bespreken.

Meer informatie over de behandeling van bezwaarschriften vindt u op www.brabant.nl/bezwaar.

U kunt het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie bereiken via telefoon (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Voorlopige voorziening

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een zogenaamde "voorlopige voorziening" te vragen bij: de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Een voorlopige voorziening is in feite het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om de bezwaren te behandelen en daarop een besluit te nemen. Voorwaarde om een voorlopige voorziening te vragen is dat er sprake is van spoedeisend belang.

Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/141920 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, september 2021